

PROTOKOLL	PROTOKOLL NR
Biskopsmötet	2015/1
ORT	DATUM FÖR MÖTET
Växjö	2015-01-27--28

NÄRVARANDE

Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande
biskoparna Ragnar Persenius, Uppsala, 20 § - 27 §
Esbjörn Hagberg, Karlstad
Hans Stiglund, Luleå
Thomas Söderberg, Västerås
Eva Brunne, Stockholm
Jan-Olof Johansson, Växjö
Sven-Bernhard Fast, Visby
Martin Modéus, Linköping
Per Eckerdal, Göteborg
Åke Bonnier, Skara
Johan Tyrberg, Lund, 1 § - 20 §
Eva Nordung Byström, Härnösand

Biskop Hans-Erik Nordin hade anmält förhinder.

INBJUDNA SOM SÄRSKILT FÖREDRAGANDE

Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén, kyrkosekreterare
Cristina Grenholm och utvecklings- och planeringschef Erika
Brundin (9 § - 11 §)

SEKRETERARE

Lena Bohman

§ 1

Ärkebiskopen öppnade sammanträdet och inledde med psalm 217,
bibelläsning och bön.
Ett särskilt välkommen till gemenskapen i biskopsmötet riktades till biskop
Eva Nordung Byström.
Biskop Jan-Olof Johansson välkomnade biskopsmötet till Växjö och
Östrabo.

Sammanträdet öppnas

§ 2

Följande tilläggsärenden anmälades:

Föredragningslista

a) Aktuell debatt

cy

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	2 (9)

Yttrandefrihet

- b) Prästvigning**
Lämplighetsprovning och antagning
- c) Svenska kyrkans unga**
Stora årsmötet 2015
- d) Prästtjänsten**
Samråd i enskilt ärende
- e) Vänstift**
Olika förutsättningar
- f) Inbjudan**
LWF Communion in Africa Reformation Anniversary

§ 3

Thomas Åkerblom i Nyköping hade tillskrivit biskoparna om en insats för yttrandefrihet med respekt för medmänniskan.

Aktuell debatt
Yttrandefrihet

Biskopsmötet har tagit emot hans synpunkter och tackar för dem.

§ 4

Biskopsmötet beslutade

Uttalande
Förintelsens minnesdag

att göra ett gemensamt uttalande på Förintelsens minnesdag:

Uttalande från Svenska kyrkans biskopar på förintelsens minnesdag

Idag för 70 år sedan, den 27 januari 1945, befriades förintelselägrat Auschwitz. Den internationella minnesdagen för förintelsens offer markerar slutet på en av vår tids värsta fasor. Dessa grymheter får aldrig falla i glömska.

Antisemitismen började inte med det nazistiska maktövertagandet 1933 utan har mycket gamla rötter. Som biskopar i Svenska kyrkan är vi medvetna om att det också i vår kristna tradition finns smärtsamma exempel på hur Jesu lärjungar i olika tider övergett och rentav vänt sig mot Jesu eget folk.

Antisemitismen upphörde heller inte vid krigsslutet 1945. Terrordåden i Paris, som också riktade sig mot judiska mål, är ett förskräckande exempel på hur hatet sprids över Europa. I Sverige har judar trakasserats och synagogor vandaliserats. Vi tar kraftigt avstånd från allt sådant. Som det står i Svenska kyrkans dokument *Guds vägar* (2001):¹

I vår kyrka vill vi arbeta för att få bort allt som kan tolkas som antisemitism eller förakt för det judiska folket och försvara dess rätt till sin historia, sin

¹ <http://www.svenskakyrkan.se/km-2001/skrivelser/2001-5/KsSkr2001-5bil1.shtml>

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	3 (9)

tro och sina seder.

Till förintelsens offer hör också romer, polacker, homosexuella och funktionshindrade. Den 27 januari är därför också människovärdets dag. Detta är en dag som påminner oss om att vi behöver belysa och bekämpa alla ideologier som leder till att människors värde ifrågasätts och deras värdighet kränks. Varje hatbrott är en attack mot mänskligheten.

Judisk tradition talar om *tikkun olam*, att mänskligheten har ett gemensamt ansvar att hela, laga och förbättra världen. På liknande sätt beskrivs människans uppdrag inom andra religioner, också i kristen tro. Tillsammans med människor av olika tro vill vi sprida de goda berättelserna, odla hopp och därmed bidra till att laga vår värld.

Men låt rätten välla fram som vatten och rättfärdigheten som en outhärlig ström! Amos 5:24

Svenska kyrkans biskopar

§ 5

I augusti 2014 behandlade biskopsmötet frågan om krav på studier i grundspråk för blivande präster. Biskoparna var överens om att inte ändra den grundläggande regeln att examen ska innehålla studier i grekiska eller hebreiska, men också att det är viktigt med en möjlighet till dispens.

Prästutbildning
Krav på studier i
grundspråk
(96 § 2014)

Från dispenskommittén efterfrågas vilka kriterier biskoparna önskar se för beslut om dispens från de språkliga studierna. Biskopsmötet uppdrog åt biskoparna Esbjörn Hagberg, Åke Bonnier och Martin Modéus att formulera ett förslag till skrivning och återkomma senare under mötet.

§ 6

Biskop Per Eckerdal informerade om ett beslut han tagit angående en EFS-präst som önskat behörighet för tjänst i Svenska kyrkan. Efter genomgången antagningsförfarande beslutades att EFS-prästen inte kan antas för ordinarie tjänst i Svenska kyrkan. Frågan var nu hur sådana beslut bäst kommuniceras och vilken varaktighet ett sådant beslut har.

Prästtjänsten
EFS-präst som önskar
behörighet för tjänst i
Svenska kyrkan

Biskopsmötet beslutade

- att** den ordning som gäller för lämplighetsprövning och antagning av prästkandidater ska gälla också i dessa fall, det vill säga
- att** information om beslutet delas med biskopskollegiet och EFS genom biskopsmötets sekretariat, samt
- att** beslutet gäller för 5 år.

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	4 (9)

§ 7

När en ny biskop tillträder tenderar antalet studenter som vill få en förnyad lämplighetsprövning, efter att tidigare ha fått nej, öka i det stiftet. Biskoparna konstaterade att regeln om att den som inte blivit antagen i ett stift får vänta i fem år innan en ny intresseanmälan får lämnas in gäller även när ny biskop tillträtt under tiden.

Prästvigning
Lämplighetsprövning
och antagning

Också när någon som blivit fråntagen rätten att utöva vigningstjänsten önskar bli prövad för att återfå denna är grundregeln att fem år ska ha förflutit. Då skälen för ett sådant beslut varierar kan biskopen bedöma om det i ett enskilt fall är rimligt att frågan tas upp tidigare.

§ 8

Alla vigselförrättare som förordnas av Kammarkollegiet får informationsbrevet *Ditt uppdrag som vigselförrättare*, där det sedan 2012 framgår att myndighetsbeslut ska förkunnas på svenska.

Vigsel
Kammarkollegiets
beslut

”Att förrätta vigsel är en myndighetsutövning. Därför ska du på svenska förklara att de som har ingått äktenskap är äkta makar. Du kan naturligtvis därefter också översätta förklaringen till andra språk.”

JO har 2007 i dnr 4282-2006 påtalat att myndigheters beslut ska avfattas på svenska. 2009 utfärdades Språklag (2009:600). Enligt 10 § språklagen är språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet svenska.

Den svenska kyrkohandboken Utdrag på engelska, tyska och franska utgavs 1988 av Svenska kyrkans nämnd för gudstjänstliv och evangelisation. Någon anvisning om att prästen på svenska ska förklara att de som ingått äktenskap är äkta makar finns inte där.

Biskoparna beklagar att endast de nyprästviga fått denna information med sitt förordnande som vigselförrättare. Det finns anledning att särskilt informera alla präster i stiftet om detta. Biskoparna önskar att rättschefen bistår med en PM som tydliggör regelverket.

§ 9

Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén, kyrkosekreterare Cristina Grenholm och utvecklings- och planeringschef Erika Brundin informerade och samtal fördes om aktuella frågor:

Kyrkostyrelsen
Generalsekreterarens
rapport

- KV-dokumentet *The Church: Towards a Common Vision*, sammanställning av remissvaren kommer att presenteras för biskopsmötet i mars. En förberedande diskussion inför den kommande skrivelsen till kyrkomötet planeras till läronämndens sammanträde i maj.
- I dialogen med Ekumeniakyrkan arbetar man med slutdokumentet. Ärendet kommer upp i biskopsmötet i mars. Beräknad remisstid är april – september.

Ay

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	5 (9)

- Sveriges Interreligiösa Råd (SIR)
- Läronämndens sammanträdesplan
- Vägra hata! – budkavlen
- Kontakter med regeringsrepresentanter
- Begravningsverksamheten och folkbokföringen. Finansdepartementet arbetar med ett förslag på distriktsindelning för folkbokföringen i framtiden, som bygger på församlingsindelningen den 31 december 1999. En statlig utredning om begravningsclearing pågår med Knut Weibull som utredare. De inomkyrkliga utredningarna är dels den om samverkansformer i begravningsverksamheten, som lämnar sitt betänkande under 2015, dels den som rör fastighets- och utjämningsfrågor, vars betänkande lämnas i mitten av april och presenteras för kyrkostyrelsen och biskopsmötet den 5 maj. Utredningen om begravningsfrågorna har också uppmärksammat frågeställningar kring huvudmannaskapet och den pastoral ledningen.
- Kyrkomötets beslut angående lönepolicy för Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsens arbetsutskott överlägger med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.
- European roadmap i anslutning till reformationsjubileet 2017. En karta framställs över de platser där aktiviteter planeras för jubileet.

§ 10

Ersta Sköndal högskola har tillskrivit biskopsmötet angående utbildning på avancerad nivå inom ämnesområdet diakoni. Syftet är att aktualisera behovet av utbildning och forskning på högre nivå inom detta område. Biskoparna ställer sig positiva till initiativet och konstaterar att diakoni är ett ämnesområde som inte är tydligt definierat i Sverige. Utbildningsfrågorna är också nyckelfrågor i rekryteringsarbetet i stiftet.

Skrivelse

Skrivelse från Ersta Sköndal högskola (161 § 2014)

Samtalet om utbildningarna i och för tjänst i Svenska kyrkan är viktigt och pågår på olika sätt i flera sammanhang. Svenska kyrkans utbildningsinstitut är nu på plats och verksamheten igång. Ett uppdrag att följa upp kontakter med de tidigare utbildningsanordnarna kvarstår. Teologiska kommittén har initierat ett samtal där kontakten med Universitetskanslerämbetet resulterade i den konferens som universitetskanslern inbjöd till 2014. Generalsekreteraren och rektor för utbildningsinstitutet har också blivit kontaktade av brevskrivarna.

Biskopsmötet beslutade

att besvara brevet med att uttrycka biskopsmötets positiva hållning till att samtal initieras samt att dessa får ske på tjänstemannanivå.

§ 11

Den nya instruktionen för Teologiska kommittén fastställdes av biskopsmötet 2014-11-18 och kyrkostyrelsen 2014-12-16. Ledamöter till den nya kommittén ska utses i enlighet med instruktionen.

Teologiska kommittén

Ledamöter till Teologiska kommittén

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	6 (9)

Biskoparna samtalade om ärendet. Beslut tas vid biskopsmötet i mars.

§ 12

Biskoparna samtalade om möjligheten att ta vara på kyrkokansliet som resurs för faktainhämtning och underlag till debattartiklar.

Aktuell debatt
Debattartiklar

Det är viktigt att delta i opinionsbildningen kring människovärdesfrågorna. För att bli trovärdig behöver man ha tillgång till och bygga på aktuella fakta.

Biskoparna var positiva till att se kyrkokansliet som en resurs i det avseendet och att sådant material också kan delas med prostar och kyrkoherdar för att främja att kyrkans röst hörs i det lokala sammanhanget.

§ 13

Biskoparna samtalade om att de förändrade strukturerna i Svenska kyrkan aktualiserar frågor om tillsynslinjen i kyrkan och att det behöver göras en teologisk och ecklesiologisk beredning av dessa.

Strukturfrågor
Kontrakt och kontraktsprostar

Utredningen om kontraktets ställning, uppgifter och indelning har ännu inte föranlett något förslag till förändringar i regelverket. Frågan bereds nu på kyrkokansliet och förslag kommer att remitteras under våren.

Biskopsmötet ska fortsätta samtalet med utgångspunkt i kontraktsprostinstruktionerna.

§ 14

Den 13–17 april, i direkt anslutning till biskopsvigningen den 12 april, genomförs biskopsmötets retreatvecka på Stiftsgården Södra Hoka.

Biskopsmötet
Biskopsmötets
retreatvecka 2015
(63 § 2013)

Programmet börjar vid lunch den 13 april och avslutas med lunch fredag den 17:e.

§ 15

Planeringen för det gemensamma biskopsmötet 25-28 augusti i Rättvik fortskrider. Biskoparna Stephen Munga och Charles Mjema besökte Uppsala och Rättvik den 5-8 januari, som ett led i den gemensamma planeringen.

Biskopsmötet
Gemensamt möte med
ELCT:s biskopar
Dnr Åb 2013/32
(7 §, 44 §, 92 § 2014)

Målsättningen för mötet har formulerats i tre punkter:

- To get to know each other as leaders in the one Church of Jesus Christ
- To understand how context shapes our thoughts and actions as church leaders
- To strengthen trust between our churches

Från ELCT kommer 14 biskopar.

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	7 (9)

Efter det gemensamma programmet på stiftsgården är förslaget att de svenska biskoparna är värd för en gästande biskop var under veckoslutet, med möjlighet till förlängning av den delen utifrån vad som är lämpligt för värdstiftet och den gästande biskopen.

§ 16

Biskopsmötet beslutade

att som ärkebiskopens ersättare i SKR, efter biskop Esbjörn Hagberg, utse biskop Martin Modéus.

Biskopstjänsten

Biskoparnas uppdrag i skilda organ

§ 17

Prästen Ann-Christine Roxberg har tillskrivit biskopsmötet angående transsexuella personers situation i det svenska samhället och i Svenska kyrkan.

Skrivelse

Transpersoner i kyrkan

Biskopsmötet beslutade

att bjuda in Ann-Christine Roxberg till ett samtal med biskopsmötet.

§ 18

Ärkebiskopen informerade om att hon gett Anna Alebo, komminister och pilgrimspräst i Lunds stift, i uppdrag att skriva Ärkebiskopens fastebok 2016. Ett avtal skrivs mellan Verbum Förlag AB och stiftet om förutsättningarna för uppdragets genomförande.

Verbum Förlag AB

Ärkebiskopens fastebok 2016

Ärkebiskopen uppmanade biskoparna att komma med förslag på författare av kommande fastebok.

§ 19

Ärkebiskopen informerade om möten hon haft den senaste tiden.

Information

Ärkebiskopens möten

Biskopsmötet ajournerades till följande dag.

§ 20

I arbetet med kyrkohandboken har, sedan biskopsmötet senast möttes, kyrkostyrelsens arbetsutskott utsetts till styrgrupp med biskop Per Eckerdal som vice ordförande. Musikkompetensen i projektorganisationen förstärks och två externa grupper, för musik respektive text, skapas. Som projektledare på deltid har Solveig Ininbergs, stiftsdirektor i Uppsala, rekryterats.

Kyrkans böcker

Kyrkohandboken, ny remissomgång (106 § 2014)

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	8 (9)

Ett reviderat kyrkohandboksförslag hade sänts till biskoparna och de arbetsgrupper som biskopsmötet beslutat om presenterade sina synpunkter.

Biskoparna samtalade om förslaget olika delar och uppdrog åt sekretariatet att överlämna synpunkterna till projektledaren och handläggarna för kyrkohandboksarbetet.

§ 21

Svenska kyrkans ungas Stora årsmöte genomförs den 5-9 augusti i Borås.

Svenska kyrkans unga
Stora årsmötet 2015

Närvaro från biskopskollegiet är uppskattad och ömsesidigt viktig. Biskoparna Åke Bonnier, Ragnar Persenius och Thomas Söderberg kommer att vara där, eventuellt också biskoparna Eva Brunne och Eva Nordung Byström.

§ 22

Biskop Esbjörn Hagberg samrådde med biskopsmötet i ett enskilt ärende.

Prästtjänsten
Samråd i enskilt ärende

§ 23

Eftersom organisationen inom kyrkor vi har relationer till ser olika ut gäller vänstiftsrelationer inte alltid två jämförbara stift. Skara stift har en vänstiftsrelation med Evangelisch-lutherische Kirche in Bayern. Uppsala stift har tillsammans med nationell nivå en relation med Evangelical Lutheran Church in Zimbabwe.

Vänstift
Olika förutsättningar

En fråga hade ställts om det möter några hinder att formalisera en sådan i någon mening ojämlik relation.

Det viktiga när vänstiftsrelationer formaliseras är tydlighet i fråga om vad man på ömse håll åtar sig respektive kan förvänta sig av sin motpart.

§ 24

Ärkebiskopen har från ELCT fått en inbjudan till LWF Communion in Africa Reformation Anniversary den 19-25 maj i Tanzania.

Biskopsmötet beslutade

att som biskopsmötets representant till jubileet utse biskop Jan-Olof Johansson.

Inbjudan
LWF Communion in
Africa Reformation
Anniversary

§ 25

Ärendet om kriterier för dispens från krav på studier i grundspråk återupptogs.

Prästutbildning
Krav på studier i

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2015-01-27--28	2015/1	9 (9)

Biskopsmötet beslutade

grundspråk
(96 § 2014)

att som kriterium framföra följande till dispenskommittén: vid ansökan om dispens från språkraven ska ett intyg som gör trovärdigt att kandidaten inte kan fullgöra de språkliga studierna, från en person i sådan ställning att hon eller han kan bedöma det, bifogas. Intyget ska skickas till biskopen som därefter bejakar dispensansökan och båda dessa intyg sänds till dispenskommittén.

§ 26

- Biskop Sven-Bernhard Fast gav en muntlig rapport från interreligiös Round Table med FN:s Special Rapporteur on freedom of religion or belief på Cypern
- Rapport från avtackningen av ärkebiskop Andres Pöder (Anders Wejryd)
- Dela tro - dela liv, information december 2014
- Biskopsmötets kommande sammanträden
- Rapport från biskopsvigning i Viborg (Johan tyrberg)
- Nytt från Svenska kyrkans forskningsenhet – publikationer 2014
- Rapport från biskopsvigning i York (Christina Odenberg)

Meddelanden

§ 27

Ärkebiskopen avslutade biskopsmötets överläggningar och tackade biskop Jan-Olof Johansson för värdskapet.

Avslutning

Vid protokollet

Lena Bohman

Justeras

Antje Jackelén, ärkebiskop